de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

Begrotingsvoorstel 2015

Raad voor de rechtspraak
Begrotingsvoorstel 2015

8 april 2014

Inhoudsopgave

	Samenvatting	**4**
1	**Inleiding**	**5**
2	**Beleidsmatige ontwikkelingen**	**6**
3	**Productiegerelateerde bijdrage**	**8**
3.1	Wijze van berekening	8
3.2	Productgroepprijzen	8
3.3	Productievoorstel	8
3.4	Budgettaire consequenties	13
4	**Bijdrage voor gerechtskosten**	**15**
5	**Bijdrage voor overige kosten**	**16**
5.1	Megazaken	16
5.2	Bijzondere kamers	16
5.3	College van beroep voor het Bedrijfsleven	17
6	**Bijdrage voor niet-BFR 2005 taken**	**18**
6.1	Bijdrage tuchtrecht	18
6.2	Commissies van Toezicht voor het gevangeniswezen	19
7	**Aanvraag leenfaciliteit**	**20**
8	**Samenvattend begrotingsvoorstel voor de rechtspraak**	**21**
9	**Ontwikkeling eigen vermogen**	22

Samenvatting

In deze meerjarenbegroting geeft de Rechtspraak aan welke activiteiten hij in 2015 en verder wil verrichten en welke extra middelen daarvoor nodig zijn. Het begrotingsvoorstel bevat tevens wijzigingsvoorstellen voor de toegekende bijdrage voor het uitvoeringsjaar 2014. In tabel 1 worden alle financiële mutaties voor 2014–2019 weergegeven ten opzichte van de stand van de begroting 2014 van het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Tabel 1 Mutaties begrotingsvoorstel Rechtspraak 2015
x € 1.000

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Productiegerelateerde bijdrage	– 17.986	– 12.899	– 54.394	– 31.311	– 16.248	1.730
Gerechtskosten	– 545	– 729	– 936	– 1.126	– 1.021	– 557
Overige kosten	467	269	270	270	269	269
Niet BFR	– 369	– 368	– 365	– 366	– 366	– 366
Mutatie bijdrage Rechtspraak	– 18.432	– 13.727	– 55.425	– 32.532	– 17.365	1.076
Totaal gevraagd bijdrage MvV&J	996.049	993.594	966.741	976.114	992.538	1.010.979

De productiegerelateerde bijdrage wordt berekend door per productgroep het verwachte aantal zaken te vermenigvuldigen met de vooraf overeengekomen prijzen. Omdat op basis van de huidige instroomprognoses minder zaken instromen dan is gefinancierd in de begroting 2014 van Veiligheid en Justitie zal de productiegerelateerde bijdrage vanaf 2014 neerwaarts worden bijgesteld. Voor het begrotingsjaar 2015 gaat het om een verlaging van ca. € 14 mln., voor het uitvoeringsjaar 2014 gaat het om een verlaging van ca. € 18 mln.

In dit begrotingsvoorstel wordt uitgegaan van de ketenbrede instroomcijfers zoals het ministerie van Veiligheid en Justitie die eind 2013 heeft vastgesteld. Belangrijkste veranderingen in deze instroomcijfers ten opzichte van de vorige prognose is dat het aantal dagvaardingszaken kanton stabiliseert na een aantal jaren van sterke afname. Bij de civiele sector van de rechtbank neemt het aantal handelszaken af. De afname in de afgelopen tijd is vooral het gevolg van gedragseffecten mede onder invloed van de verhoogde griffierechten voor bepaalde zaaksgroepen.
In de bestuurssector zullen vooral de sociale verzekeringszaken en de bouwzaken (ex-Arob) toenemen.
Het aantal vreemdelingenzaken zal sterk afnemen als gevolg van de verwachting dat er veel inwilligingen op asielaanvragen zullen plaatsvinden en het aantal inbewaringstellingen zal afnemen.

De Rechtspraak doet alles wat mogelijk is om met het programma Kwaliteit en Innovatie (KEI) in de toekomst processen efficiënter te laten verlopen en op termijn kostenbesparingen te realiseren. De hoop is dat het programma KEI en alle innovaties binnen dat programma de komende jaren tot enige verbetering zal leiden in de toenemende werk- en productiedruk bij rechters en medewerkers. Inmiddels is duidelijk dat de voor dit programma noodzakelijke wetgeving later van kracht zal worden en bovendien niet in een «big bang» maar gefaseerd over drie jaar in werking zal treden dan waarvan bij het maken van de prijsafspraak 2014/2016 was uitgegaan. Naar huidig inzicht zullen daarom de eerste relevante kostenbesparingen pas na 2016 worden gerealiseerd. De besparingen vallen naar verwachting ook lager uit dan bij de start van het vernieuwingstraject was voorzien.

1 Inleiding

In deze meerjarenbegroting geeft de Rechtspraak aan welke activiteiten hij in de jaren 2014–2019 wil verrichten en welke middelen daarvoor nodig zijn. Het begrotingsvoorstel voldoet aan de afspraken die de minister van Veiligheid en Justitie en de Raad voor de rechtspraak hebben gemaakt over begrotings- en verantwoordingsinformatie.

In de begroting van Veiligheid en Justitie over 2015 (september 2014) zal de minister van Veiligheid en Justitie aangeven welke middelen hij beschikbaar stelt aan de Rechtspraak. Indien dit bedrag afwijkt van het bedrag in dit begrotingsvoorstel, geeft de minister gemotiveerd aan waarom dit het geval is. Vervolgens zal de Rechtspraak eind 2014 in het jaarplan 2015 gedetailleerd aangeven welke activiteiten worden ondernomen met de middelen die de minister van Veiligheid en Justitie ter beschikking stelt. In dit begrotingsvoorstel 2015 worden ook wijzigingsvoorstellen gedaan voor het lopende uitvoeringsjaar 2014.

Leeswijzer
Dit begrotingsvoorstel is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 wordt gestart met de beleidsmatige ontwikkelingen. De financiële bijdrage van de minister van Veiligheid en Justitie aan de Raad voor de rechtspraak conform het Besluit financiering rechtspraak 2005 bevat drie onderdelen: een productiegerelateerde bijdrage, een bijdrage voor gerechtskosten en een bijdrage voor overige kosten. In de hoofdstukken 3 tot en met 5 worden voor elk van deze onderdelen voorstellen gedaan.

Hoofdstuk 6 heeft betrekking op de werkzaamheden van de Rechtspraak die niet voortvloeien uit de Wet op de Rechterlijke Organisatie en het Besluit Financiering rechtspraak 2005. Hoofdstuk 7 heeft betrekking op de leenfaciliteit. In hoofdstuk 8 wordt het totale begrotingsvoorstel gepresenteerd en in hoofdstuk 9 wordt de verwachte ontwikkeling van het eigen vermogen geschetst.

2 Beleidsmatige ontwikkelingen

Het jaar 2015 luidt een periode in waarin de Rechtspraak werkt met een nieuwe strategische agenda. Die agenda betekent geen drastische breuk met de voorgaande jaren, maar is vooral gericht op het maken van nadere keuzes om zo de inspanningen meer te kunnen richten op de prioriteiten voor de komende jaren. De Agenda van de Rechtspraak 2015–2018 focust op snelle, toegankelijke en deskundige rechtspraak. Het resultaat moet zijn een grotere tevredenheid over de duidelijkheid van procedures, doorlooptijden van procedures en begrijpelijkheid van uitspraken van rechters en de toegankelijkheid van rechtspraak in het algemeen.

Waar het gaat om *snelheid* vertaalt dit zich in een substantieel kortere duur van gerechtelijke procedures. Die procedures moeten niet langer duren dan in verband met de eisen van een eerlijk proces en een kwalitatief goede beoordeling door de rechter nodig is. Verkorting kan worden bereikt door de tijd dat een zaak stilligt te verkorten. Binnen de huidige werkwijze neemt de tijd dat actief aan een zaak wordt gewerkt maar een klein deel van de totale doorlooptijd in beslag. Door eenvoudiger en eenduidiger procedures met kortere termijnen die strikt worden gehandhaafd zal de gemiddelde doorlooptijd afnemen, terwijl rechters gemiddeld meer tijd kunnen besteden aan de feitelijke behandeling van de zaak.

Bij *toegankelijkheid* gaat het niet alleen om de hoogte van griffierechten en de toegankelijkheid van gebouwen. Het gaat er evenzeer om of rechtspraak voor een ieder begrijpelijk is en processen en procedures niet onnodig complex zijn, zodat de toegang niet onnodig wordt belet. De wijze waarop rechters en andere medewerkers van de Rechtspraak communiceren is daarvoor van groot belang.
De druk die in onze tijd uitgaat van de samenleving, die steeds hogere organisatorische eisen stelt aan de Rechtspraak en daarmee aan de rechter mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van de rechtspraak.

Het hart van die kwaliteit wordt gevormd door de *deskundigheid* van de rechters. Daarvoor is van belang dat er expliciete professionele standaarden worden ontwikkeld, die de druk die bestuur, management en samenleving op de rechter uitoefenen begrenzen. Die standaarden dienen door rechters zelf in gezamenlijkheid te worden gedefinieerd. Per type zaak worden normen voor deskundige rechtspraak vastgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met het belang van de kwaliteit van het rechterlijk werk, maar ook met de behoeften van partijen en samenleving en de kosten van rechtspraak.

De focus van de nieuwe agenda sluit goed aan bij de doelstellingen van het programma *Kwaliteit en Innovatie* (KEI) waaraan door de Rechtspraak in nauwe samenwerking met de minister van Veiligheid en Justitie voor wat betreft de benodigde wetgeving sinds 2013 hard wordt gewerkt. De agenda maakt duidelijk dat KEI voor de komende jaren de absolute topprioriteit voor de Rechtspraak vormt. Waar de fundamenten voor deze ingrijpende reorganisatie zijn gelegd door de herziening van de gerechtelijke kaart, zullen met de uitvoering van dit veranderprogramma de gevolgen van vernieuwing voor rechtzoekenden en samenleving steeds merkbaarder worden. Voor die uitvoering is 2015 een cruciaal jaar. Als de wetgeving volgens de planning tot stand komt, zal eind 2015 een begin kunnen worden gemaakt met de geleidelijke invoering van de nieuwe bestuurs- en civielrechtelijke procedure bij de gerechten.

Een ander onderdeel van KEI is de versterking van het toezicht dat door de rechter-commissaris in insolventiezaken (WSNP en faillissementen) en door de kantonrechter op beschermingsbewind, curatele en mentorschap. De nieuwe agenda plaatst het programma KEI in een bredere organisatorische en maatschappelijke context.

De Raad maakt zich onverminderd zorgen over de toenemende werk- en productiedruk onder rechters. Deze ontstaat niet zozeer als gevolg van het aantal zaken dat instroomt, maar veeleer als gevolg van de toename van de gemiddelde zaakzwaarte, ook door nieuwe wetgeving. Op dit moment is de Rechtspraak dankzij de loyaliteit van rechters en medewerkers nog steeds in staat om de instroom aan zaken te verwerken en de vereiste kwaliteit te handhaven, maar de grens aan wat rechters kunnen verwerken is bereikt. Met de rechters zal de Raad onverminderd in nauw contact blijven om de werkdrukproblematiek te monitoren en waar nodig in overleg met het gerechtsbestuur te kunnen bijsturen. De hoop is dat het programma KEI en alle innovaties binnen dat programma de komende jaren tot enige verbeteringen van de situatie gaan leiden.

3 Productiegerelateerde bijdrage

3.1 Wijze van berekening

In de financiële verhouding tussen de Raad en de minister van Veiligheid en Justitie is voor het overgrote deel (ongeveer 95%) van de taken sprake van outputfinanciering. Meer zaken afdoen betekent hogere kosten; minder geld betekent dat minder zaken kunnen worden afgedaan. In dit licht zijn producten van de Rechtspraak gedefinieerd en zijn hiervoor prijzen afgesproken. Met ingang van 2005 zijn binnen de vier sectoren (civiel recht, strafrecht, bestuursrecht en kanton) tien productgroepen gedefinieerd en ondergebracht in de productie gerelateerde bijdrage (Besluit financiering rechtspraak 2005, art. 10).

3.2 Productgroepprijzen

In tabel 2 zijn de prijzen opgenomen die de Raad voor de rechtspraak en het ministerie van Veiligheid en Justitie zijn overeengekomen voor de periode 2014–2016. In juni 2013 is een prijsakkoord voor de nieuwe prijsperiode 2014–2016 tot stand gekomen. In dit akkoord is onder meer afgesproken dat ook de Rechtspraak invulling geeft aan de algemene efficiencytaakstelling uit het Regeerakkoord. In de jaren 2014, 2015 en 2016 ontvangt de Rechtspraak een tijdelijke tegemoetkoming van € 26,5 mln. per jaar om de balans tussen werkdruk en kwaliteit te bewaren, voor frictiekosten en voor investeringen in het programma Kwaliteit en Innovatie.

Tabel 2 Overzicht prijzen per productgroep x € 1

Productgroep	2014	2015	2016	daarna
Rechtbanken				
Rechtbank Civiel	797,19	797,19	765,75	765,75
Rechtbank Bestuur	2.193,45	2.193,45	2.114,68	2.114,68
Rechtbank Straf	1.022,65	1.022,65	986,08	986,08
Rechtbank Kanton	155,46	155,46	150,45	150,45
Rechtbank VK	993,20	993,20	964,25	964,25
Rechtbank Belasting	1.124,95	1.124,95	1.090,77	1.090,77
Hoven				
Hof Civiel	3.850,33	3.850,33	3.693,88	3.693,88
Hof Straf	1.543,55	1.543,55	1.488,86	1.488,86
Hof Belasting	3.630,02	3.630,02	3.508,67	3.508,67
Centrale Raad van beroep	3.431,62	3.431,62	3.298,18	3.298,18

Prijzen zijn gebaseerd op loon- prijspeil 2013. Prijzen worden jaarlijks geïndexeerd

3.3 Productievoorstel

Betrouwbare instroomramingen
De basis voor de capaciteitsbehoefte en het productievoorstel voor 2014 t/m 2019 en daarmee voor de productiegerelateerde bijdrage is conform het Besluit financiering rechtspraak 2005 de verwachte instroom in die periode. In deze hoofdlijnennotitie wordt uitgegaan van de door het ministerie van Veiligheid en Justitie opgestelde meerjarenprognose van de capaciteitsbehoefte in de justitiële ketens (PMJ) voor de strafzaken, de civiele en bestuursrechtelijke zaaksstromen en de prognose van de capaciteitsbehoefte meerjarenproductieprognose (MPP) in de vreemdelingenketen.

In die meerjarenprognoses van het ministerie wordt onder andere gebruikgemaakt van de meest recente economische prognoses van het Centraal Planbureau (CPB). Voor de korte termijn (2014) is de prognose uit de Macro Economische Verkenning 2014 (MEV2014, CPB, september 2013) beschikbaar. Voor 2014–2017 zijn de prognoses gebaseerd op de Economische Verkenningen 2013–2017 (CPB, juni 2012). De economische ontwikkelingen in 2018 en verder is conform de langetermijnverkenningen van het CPB (Huizinga & Smid, 2004; Roodenburg & Van Vuuren, 2004; Smid, 2007).
Naast de beleidsneutrale raming van zaken worden in PMJ en MPP ook de gevolgen in aantallen zaken van nieuw beleid van het Kabinet en overige ontwikkelingen meegenomen.

Verwachte ontwikkeling van de capaciteitsbehoefte in de periode 2014 t/m 2019 [1]
Het totale aantal overtredingszaken en zogenaamde Mulderzaken dat bij de **kantonrechter** komt zal in 2019 ongeveer gelijk zijn aan de in 2013 afgehandelde zaken. De huidige prognose komt daarmee hoger uit dan de prognose van een jaar geleden.

De prognose **strafzaken bij de rechtbanken** (misdrijven) geeft een daling van 7% in de periode 2014 t/m 2019. De afname is het grootst tot en met 2016. Dit is deels het gevolg van een andere manier van tellen en deels van een verwachte afname van het aantal dagvaardingen en voorlopige hechtenissen. De huidige prognose ligt in geringe mate onder die van vorig jaar.

Het aantal **strafzaken bij de gerechtshoven** blijft volgens de prognoses in de periode 2014 t/m 2018 redelijk constant. De huidige prognose is vrijwel gelijk aan die van vorig jaar.

Bij de prognose van beschikbare productiecapaciteit strafzaken is uitgegaan van te verwerken voorraden die de komende jaren zullen instromen vanuit het OM.

De instroom **civiele zaken bij de rechtbanken**, inclusief familierechtelijke procedures, gaat in de periode 2014 t/m 2019 met 17% toenemen, gemiddeld met 2,7% per jaar. Door het lage aantal zaken in 2013 ligt de huidige prognose duidelijk onder die uit vorig jaar.
Het volume dagvaardingszaken neemt vanaf 2015 toe en dat hangt o.a. samen met de verwachte dalende werkloosheid. Het aantal verzoekschriftprocedures groeit in de komende 6 jaar nog met 17%, omdat naar verwachting het aantal familierechtelijke rechtszaken toeneemt.

Het aantal **civiele procedures bij de kantonrechter** stijgt in de periode 2014 t/m 2019 sterk met circa 20%, gemiddeld 3% per jaar. De huidige prognose laat een veel geringere toename van het aantal zaken zien dan de prognose van vorig jaar. De toename die er nu nog in zit is het gevolg van de verwachte toename van het aantal verzoekschriften. De sterke groei van het aantal verzoekschriften bij de sector kanton in de periode 2014 t/m 2019 betreft vooral het bewind meerderjarigen (curatele, bewind, mentorschap) en rekening en verantwoording over het gevoerde beheer daarin.

[1] Het verwachte volume eind 2019 wordt daarbij vergeleken met het volume eind 2013.

Het volume dagvaardingszaken bij de kantonrechter stabiliseert na de afgelopen jaren van sterke afname. De afname in de afgelopen tijd was vooral het gevolg van gedragseffecten mede onder invloed van de hoge griffierechten voor bepaalde zaaksgroepen. De komende griffierechtverhogingen zijn voor de kantonzaken beperkt van omvang.

De capaciteitsbehoefte voor de behandeling van **civiele zaken in hoger beroep** zal in de periode 2014 t/m 2019 toenemen met circa 20%, wat neerkomt op gemiddeld 3% per jaar. De prognose ligt iets hoger dan die van vorig jaar, in lijn met het hogere aantal zaken in 2013.
De voorspelde groei is het gevolg van een verwachte toename van het aantal verzoekschriftprocedures, wat een afspiegeling is van de ontwikkeling van de groei van het aantal verzoekschriftprocedures in eerste aanleg. Het aantal dagvaardingszaken in hoger beroep neemt de komende jaren juist wat af, aangezien de mate van appel aan het afnemen is. Onderliggend aan de civiele zaakstromen in hoger beroep, wordt het instroom remmend effect van de komende griffierechtverhoging voor een groot deel tenietgedaan door een instroom verhogend effect van invoering van de wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, waarbij de mogelijkheid van hoger beroep wordt ingevoerd.

Het aantal **belastingzaken bij de rechtbanken** zal in 2019 naar verwachting op een vergelijkbaar niveau liggen als in 2013. In 2014 en 2015 neemt het aantal belastingzaken af als gevolg van een wijziging in de proceskostenvergoeding bij WOZ-zaken en als gevolg van een verhoging van de griffierechten. Na 2016 neemt het aantal weer toe, vrijwel geheel als gevolg van de groeiprognose van belastingrechtszaken tegen lokale overheden.

Het aantal reguliere **bestuursrechtelijke zaken bij de rechtbanken** zal in de periode 2014 t/m 2019 met circa 14% gaan toenemen, gemiddeld met circa 2% per jaar. De prognose ligt iets hoger dan die van vorig jaar, in lijn met het hogere aantal rechtszaken in 2013.
De groei zit hem vooral in de sociale verzekeringszaken en de bouwzaken (ex-Arob). Voor bijstand en ambtenarenzaken wordt over de gehele periode bezien, geen groei verwacht.
De wet werk en bijstand en de aanscherping van handhaving en sancties bij uitkeringen op het gebied van Sociale Zaken en Werkgelegenheid leiden in de jaren 2014 t/m 2016 tot meer zaken. Anderzijds heeft de griffierechtverhoging in 2015 en 2016 een remmend effect op het aantal zaken.

Het aantal **belastingzaken in hoger beroep** zal in 2019 ongeveer 15% lager zijn dan in 2013.
Dit is in de eerste plaats het gevolg van een piek in 2013 en 2014 aan BPM-zaken (belasting personenauto's en motorvoertuigen), die daarna verdwijnt. Vervolgens zal in 2015 en 2016 het aantal belastingzaken in hoger beroep afnemen als gevolg van een wijziging in de proceskostenvergoeding bij WOZ-zaken en als gevolg van een verhoging van de griffierechten. Na 2016 neemt het aantal belastingzaken in hoger beroep weer toe.

De groei van de bestuursrechtelijke zaken die de rechtbanken afhandelen, zorgt voor een toename van het aantal rechtszaken bij de Centrale Raad van Beroep van ongeveer 10% in de periode 2014 tot en met 2019. Dit houdt een toename in van tussen de 1% en 2% per jaar.

De wet werk en bijstand en de aanscherping van handhaving en sancties bij uitkeringen op het gebied van Sociale Zaken en Werkgelegenheid leiden in de jaren 2014 t/m 2016 tot meer zaken. Anderzijds heeft de griffierechtverhoging in 2015 en 2016 een remmend effect op het aantal zaken.

Het aantal **vreemdelingenzaken** neemt ten opzichte van de vorige meerjaren productie prognose vreemdelingenketen met 18% af. Uitgangspunt voor dit begrotingsvoorstel is de op 13 december jl. vastgestelde MPP van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Die lagere prognose van het aantal vreemdelingenzaken komt voor 2014 uit op 43.510 zaken en neemt verder af naar 39.750 in 2018 en volgende jaren. Dit is volgens het ministerie van Veiligheid en Justitie met name het gevolg van het hoge geprognosticeerde percentage inwilligingen op asielaanvragen bij de IND en de daling van de vreemdelingenbewaringscapaciteit.

Vanwege de lagere prognose van vreemdelingenzaken zal de Rechtspraak de productiecapaciteit bij de vreemdelingensectoren van de rechtbanken afbouwen. De Rechtspraak stelt voor 2014 en 2015 voor uit te gaan van een buffercapaciteit voor de vreemdelingenkamers van ca. 2.000 vreemdelingenzaken.
Financiering van de buffercapaciteit voor VK-zaken maakt een doelmatige inrichting van de asielketen mogelijk (het voorkomt met name onnodig hoge opvangkosten bij het COA). Als de (buffer)capaciteitsbehoefte voor 2015 niet volledig wordt gefinancierd zal de Rechtspraak medio 2014 de productiecapaciteit bij de vreemdelingensectoren verder moeten afbouwen. De verwachting is dat voorraden en doorlooptijden dan zullen gaan oplopen als er een wijziging optreedt in de huidige asielinstroom of in het beleid van inwilliging en afwijzing van aanvragen bij de IND.

Productievoorstel
Het productievoorstel, uitgedrukt in het aantal te financieren zaken (verdeeld over de tien productgroepen), wordt in hoge mate bepaald door de hiervoor genoemde instroom van zaken en de gewenste buffercapaciteit bij de vreemdelingenkamers.

Tabel 3 Productievoorstel 2015
(aantallen producten)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rechtbank Civiel	320.685	332.114	340.400	343.391	351.710	358.901
Rechtbank Bestuur	50.061	49.489	51.013	51.883	52.848	54.629
Rechtbank Straf	189.062	181.885	177.657	176.873	176.019	175.237
Rechtbank Kanton	1.067.277	1.055.433	1.066.305	1.086.135	1.130.055	1.175.875
Rechtbank VK	45.510	44.240	39.900	39.750	39.750	39.750
Rechtbank Belasting	25.864	24.292	24.394	24.711	25.033	25.359
Totaal Rechtbanken	**1.698.459**	**1.687.453**	**1.699.670**	**1.722.744**	**1.775.415**	**1.829.751**
Hof Civiel	16.936	17.001	18.164	18.809	19.209	19.567
Hof Straf	37.415	38.184	38.403	38.395	38.389	38.383
Hof Belasting	4.339	4.133	4.083	4.217	4.348	4.452
Totaal hoven	**58.690**	**59.318**	**60.650**	**61.421**	**61.946**	**62.402**
Centrale Raad van beroep (CRvb)	7.214	7.413	7.575	7.561	7.513	7.679
Totalen Rechtbank, hoven en CRvB	**1.764.364**	**1.754.184**	**1.767.895**	**1.791.725**	**1.844.874**	**1.899.832**

In tabel 4 zijn de huidige productieafspraken uit de begroting van Veiligheid en Justitie voor 2014 weergegeven.

Tabel 4 productieafspraken V&J-begroting 2014 (aantallen producten

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rechtbank Civiel	342.754	338.821	367.509	359.988	358.747	358.747
Rechtbank Bestuur	49.025	47.840	51.731	50.560	50.404	50.404
Rechtbank Straf	175.124	174.950	174.456	174.038	174.017	174.017
Rechtbank Kanton	1.122.223	1.133.112	1.217.813	1.218.924	1.243.719	1.243.719
Rechtbank VK	52.910	54.290	54.290	54.290	54.290	54.290
Rechtbank Belasting	26.421	24.383	25.134	23.389	22.586	22.586
Totaal Rechtbanken	**1.768.457**	**1.773.396**	**1.890.933**	**1.881.189**	**1.903.763**	**1.903.763**
Hof Civiel	16.620	16.511	17.646	17.095	17.022	17.022
Hof Straf	37.593	37.784	37.864	37.884	37.856	37.856
Hof Belasting	3.639	3.260	3.325	3.102	3.003	3.003
Totaal hoven	**57.852**	**57.555**	**58.835**	**58.081**	**57.881**	**57.881**
Centrale Raad van beroep (CRvb)	8.346	7.930	8.537	8.362	8.465	8.465
Totalen Rechtbank, hoven en CRvB	**1.834.655**	**1.838.881**	**1.958.305**	**1.947.632**	**1.970.109**	**1.970.109**

In tabel 5 wordt het verschil tussen het productievoorstel (tabel 3) en de gefinancierde aantallen in de begroting van Veiligheid en Justitie 2014 (tabel 4) weergegeven. Het gaat hier om aantallen producten.

Tabel 5 Mutaties in capaciteit ten opzichte van de V&J-begroting 2014 (aantallen producten)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rechtbank Civiel	– 22.069	– 6.707	– 27.109	– 16.597	– 7.037	154
Rechtbank Bestuur	1.036	1.649	– 718	1.323	2.444	4.225
Rechtbank Straf	13.938	6.935	3.201	2.835	2.002	1.220
Rechtbank Kanton	– 54.946	– 77.679	– 151.508	– 132.789	– 113.664	– 67.844
Rechtbank VK	– 7.400	– 10.050	– 14.390	– 14.540	– 14.540	– 14.540
Rechtbank Belasting	– 557	– 91	– 740	1.322	2.447	2.773
Totaal Rechtbanken	**– 69.998**	**– 85.943**	**– 191.263**	**– 158.445**	**– 128.348**	**– 74.012**
Hof Civiel	316	490	518	1.714	2.187	2.545
Hof Straf	– 178	400	539	511	533	527
Hof Belasting	700	873	758	1.115	1.345	1.449
Totaal hoven	**838**	**1.763**	**1.815**	**3.340**	**4.065**	**4.521**
Centrale Raad van beroep (CRvb)	– 1.132	– 517	– 962	– 801	– 952	– 786
Totalen Rechtbank, hoven en CRvB	**– 70.291**	**– 84.697**	**– 190.410**	**– 155.907**	**– 125.235**	**– 70.277**

3.4 Budgettaire consequenties

In tabel 6 is de productiegerelateerde bijdrage uit de begroting van Veiligheid en Justitie 2014 weergegeven.

Tabel 6 Productiegerelateerde bijdrage V&J-begroting 2014
(x € 1.000)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rechtbank Civiel	273.242	270.106	281.420	275.660	274.710	274.710
Rechtbank Bestuur	107.534	104.934	109.395	106.918	106.588	106.588
Rechtbank Straf	179.091	178.913	172.027	171.615	171.595	171.595
Rechtbank Kanton	174.465	176.158	183.226	183.393	187.123	187.123
Rechtbank VK	52.550	53.921	52.349	52.349	52.349	52.349
Rechtbank Belasting	29.722	27.430	27.415	25.512	24.636	24.636
Totaal Rechtbanken	**816.605**	**811.463**	**825.832**	**815.448**	**817.002**	**817.002**
Hof Civiel	63.993	63.573	65.182	63.147	62.877	62.877
Hof Straf	58.027	58.322	56.374	56.404	56.362	56.362
Hof Belasting	13.210	11.834	11.666	10.884	10.537	10.537
Totaal hoven	**135.229**	**133.728**	**133.223**	**130.435**	**129.776**	**129.776**
Centrale Raad van beroep (CRvb)	28.640	27.213	28.157	27.579	27.919	27.919
Totalen Rechtbank, hoven en CRvB	**980.474**	**972.404**	**987.211**	**973.462**	**974.697**	**974.697**
Dekking bijdrage derden	– 10.726	– 10.726	– 10.726	– 10.726	– 10.726	– 10.726
Totaal onder aftrek bijdrage derden	**969.748**	**961.678**	**976.485**	**962.736**	**963.971**	**963.971**

In tabel 7 wordt per productgroep aangegeven wat de verschillen zijn tussen de eerder toegekende middelen uit de begroting van Veiligheid en Justitie 2014 en de middelen die nodig zijn om het productievoorstel zoals beschreven in paragraaf 3.3 (tabel 3) mogelijk te maken.

Tabel 7 Budgettaire gevolgen productievoorstel 2015
(x € 1.000)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Productiegerelateerde bijdrage conform begroting 2014	***970.146***	***962.363***	***976.977***	***963.199***	***964.432***	***964.432***
Rechtbank Civiel	– 17.593	– 5.347	– 20.759	– 12.709	– 5.389	118
Rechtbank Bestuur	2.273	3.616	– 1.517	2.798	5.169	8.934
Rechtbank Straf	14.254	7.092	3.156	2.796	1.974	1.203
Rechtbank Kanton	– 8.542	– 12.076	– 22.795	– 19.979	– 17.101	– 10.207
Rechtbank VK	– 7.350	– 9.982	– 13.876	– 14.020	– 14.020	– 14.020
Rechtbank Belasting	– 627	– 102	– 807	1.442	2.669	3.025
Totaal Rechtbanken	**– 17.585**	**– 16.799**	**– 56.597**	**– 39.672**	**– 26.698**	**– 10.948**
Hof Civiel	1.217	1.887	1.913	6.331	8.079	9.401
Hof Straf	– 275	617	802	761	794	785
Hof Belasting	2.542	3.169	2.660	3.911	4.718	5.085
Totaal hoven	**3.484**	**5.674**	**5.376**	**11.003**	**13.590**	**15.271**
Centrale Raad van beroep (CRvb)	– 3.885	– 1.774	– 3.173	– 2.642	– 3.140	– 2.592
Totalen Rechtbank, hoven en CRvB	**– 17.986**	**– 12.899**	**– 54.394**	**– 31.311**	**– 16.248**	**1.730**

Voor 2014 is € 18 mln. minder nodig en voor 2015 ca. € 13 mln. minder. De structurele prognose na 2015 geeft op basis van de vastgestelde prijzen een afname te zien ten opzichte van het beschikbare kader.

Indien onvoldoende financiële middelen beschikbaar komen om de verwachte zaken af te doen ontstaan achterstanden en lopen de doorlooptijden sterk op. Dat is schadelijk voor de rechtsstaat en belemmert het goed functioneren van de economie. Vertraging in gerechtelijke procedures over geschillen vergroot de schade voor bedrijven en voor particulieren met als gevolg een verdere verslechtering van de economie. Hierbij wordt onder meer gedoeld op vertraging in de behandeling van ontslagzaken, die belemmerend kan werken op reorganisaties bij bedrijven en de langere duur van de afwikkeling van insolventies, waardoor crediteuren onnodig lang niet over de hun toekomende financiële middelen kunnen beschikken. De Rechtspraak moet dan ook over voldoende capaciteit kunnen beschikken om de verwachte instroom aan zaken af te doen binnen de thans geldende termijnen.

4 Bijdrage voor gerechtskosten

De gerechtskosten in civiele en bestuurlijke zaken zijn conform het Besluit financiering rechtspraak 2005 voor rekening van de gerechten. Het gaat onder andere om kosten voor getuigen, tolken en vertalers en deskundigen. De bijdrage voor gerechtskosten in civiele en bestuursrechtelijke zaken voor 2013 en verder komt conform het BFR 2005 tot stand door de verwachte productie in de sectoren civiel en bestuur (tabel 8) te vermenigvuldigen met de in 2012 gerealiseerde kostprijzen per sector (€ 2,42 voor civiel en € 6,60 voor bestuur).

Tabel 8 Verwachte instroom civiel en bestuur (absolute aantallen)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rechtbank Civiel	320.685	332.114	340.400	343.391	351.710	358.901
Rechtbank Bestuur	50.061	49.489	51.013	51.883	52.848	54.629
Rechtbank Kanton	825.074	839.342	848.386	866.978	907.408	949.092
Rechtbank VK	45.510	44.240	39.900	39.750	39.750	39.750
Rechtbank Belasting	25.864	24.292	24.394	24.711	25.033	25.359
Totaal Rechtbanken	**1.267.194**	**1.289.477**	**1.304.094**	**1.326.714**	**1.376.749**	**1.427.731**
Hof Civiel	16.936	17.001	18.164	18.809	19.209	19.567
Hof Belasting	4.339	4.133	4.083	4.217	4.348	4.452
Totaal hoven	**21.275**	**21.134**	**22.247**	**23.026**	**23.557**	**24.019**
Centrale Raad van beroep (CRvb)	7.214	7.413	7.575	7.561	7.513	7.679
Totalen Rechtbank, hoven en CRvb	**1.295.684**	**1.318.024**	**1.333.916**	**1.357.300**	**1.407.819**	**1.459.429**

Tabel 9 mutatie bijdrage gerechtskosten conform systematiek BFR 2005 x € 1.000

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gerechtskosten	3.692	3.732	3.760	3.821	3.949	4.084
– waarvan civiel	2.814	2.877	2.921	2.975	3.094	3.213
– waarvan bestuur	878	856	838	846	855	871
V&J-begroting 2014	4.237	4.461	4.696	4.947	4.970	4.641
Verschil tov. begroting V&J 2014	**-545**	**-729**	**-936**	**-1.126**	**-1.021**	**-557**

5 Bijdrage voor overige kosten

De bijdrage voor overige kosten heeft betrekking op de megazaken in het strafrecht, de bij wet aan gerechten opgedragen bijzondere kamers en het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

5.1 Megazaken

Megazaken in het strafrecht hebben betrekking op grote tijdrovende zaken waardoor toepassing van de normale kostprijzen voor strafzaken niet passend is. Bij de rechtbanken wordt in 2014 uitgegaan van circa 5.306 megazittingsuren oplopend naar 5.435 uur in 2019. Bij de hoven wordt uitgegaan van circa 1.981 megazittingsuren voor 2014 oplopend naar 2.029 uur in 2019.

Tabel 10 Budgettaire gevolgen raming Megazaken
x € 1.000

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Begrotingsvoorstel 2015						
Megazaken rechtbanken	10.347	10.599	10.599	10.599	10.599	10.599
Megazaken hoven	3.862	3.957	3.957	3.957	3.957	3.957
Wimzaken hof Den Haag	983	1.007	1.007	1.007	1.007	1.007
Wimzaken rb Den Haag	1.552	1.590	1.590	1.590	1.590	1.590
Totaal begrotingsvoorstel 2015	16.744	17.153	17.152	17.152	17.152	17.152
V&J-begroting 2014	16.744	17.153	17.152	17.152	17.152	17.152
Verschil tov. V&J-begroting 2014	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

De rechtbank en het hof in Den Haag zijn exclusief bevoegd om zaken voortvloeiend uit de Wet internationale misdrijven te behandelen. Deze zaken vragen een andere wijze van voorbereiden en kennis dan «normale» megazaken. Zo moet voor deze zaken inzicht worden verkregen in verdragsrecht, recht van internationale organisaties en tribunalen terzake van diverse leerstukken en internationale verdragen.

5.2 Bijzondere kamers

Bij de bijzondere kamers gaat het om specifieke kamers van gerechten die – met uitsluiting van andere gerechten – bij wet bevoegd zijn verklaard om bepaalde zaken te behandelen. Het gaat om: de douanekamer (hof Amsterdam, rechtbank Noord-Holland), de Ondernemingskamer (hof Amsterdam), de kamer voor het kwekersrecht (hof Den Haag), de octrooikamer (hof Den Haag, rechtbank Den Haag), de merkenwetkamer (hof Den Haag), zaken in verband met de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Mulderzaken bij hof Arnhem-Leeuwarden, rechtbank Noord-Nederland), adviezen ingevolge de Wet overdracht tenuitvoerlegging (WOTS, hof Arnhem-Leeuwarden), de centrale grondkamer (hof Arnhem-Leeuwarden), de kamer voor bijzondere competentiezaken bestuurszaken (OPTA/NMA, rechtbank Rotterdam) liaisonrechter (rechtbank Den Haag).

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van de raming Bijzondere kamers rechtspraak
x € 1.000

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Begrotingsvoorstel 2015						
Bijzondere Kamers	7.977	7.977	7.977	7.977	7.977	7.977
V&Jbegroting 2014	8.055	8.054	8.054	8.054	8.054	8.054
Verschil t.o.v. V&J-begroting 2014	**– 78**	**– 77**	**– 77**	**– 77**	**– 77**	**– 77**

Ten opzichte van de begroting van Veiligheid en Justitie over 2014 wordt een zeer beperkte verlaging van de geschatte kosten bij de bestaande bijzondere kamers voorzien.

5.3 College van beroep voor het Bedrijfsleven

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van de raming College van beroep voor bedrijfsleven
x € 1.000

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Begrotingsvoorstel 2015						
CBB	6.600	6.400	6.400	6.400	6.400	6.400
Totaal begrotingsvoorstel 2015	6.600	6.400	6.400	6.400	6.400	6.400
V&J-begroting 2014	6.055	6.054	6.053	6.053	6.054	6.054
Verschil t.o.v. V&J-begroting 2014	**545**	**346**	**347**	**347**	**346**	**346**

Ten opzichte van de in de begroting van Veiligheid en Justitie 2014 opgenomen middelen ten behoeve van het College van beroep voor het bedrijfsleven ontstaat op basis van de huidige inzichten voor de komende jaren een tekort van € 0,3 mln.

6. Bijdrage voor niet-BFR 2005 taken

De bijdrage voor niet-BFR 2005 taken heeft betrekking op de bijdrage die de Rechtspraak van de minister van Veiligheid en Justitie en van derden ontvangt voor andere dan de in het Besluit Financiering Rechtspraak 2005 geregelde taken. Het gaat hier om tuchtrecht, de secretariaten van de commissies van toezicht voor het gevangeniswezen en enkele overige taken.

Tabel 13 Budgettaire gevolgen van de raming Niet BFR 2005 taken
x € 1.000

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Begrotingsvoorstel 2015						
Tuchtrecht	2.782	2.782	2.782	2.782	2.782	2.782
Secr. Commissie van toezicht	6.093	6.093	6.093	6.093	6.093	6.093
Overige taken						
V&J-begroting 2014						
Tuchtrecht	3.154	3.154	3.152	3.152	3.152	3.152
Secr. Commissie van toezicht	6.090	6.089	6.088	6.089	6.089	6.089
Overige taken						
Totaal begrotingsvoorstel 2015	8.875	8.875	8.875	8.875	8.875	8.875
Totaal V&J-begroting 2014	9.244	9.243	9.240	9.241	9.241	9.241
Verschil tov. V&J-begroting 2014	**– 369**	**– 368**	**– 365**	**– 366**	**– 366**	**– 366**

6.1 Bijdrage tuchtrecht

Bij tuchtrecht gaat het om de kosten die gerechten maken ten behoeve van tuchtcolleges. Tuchtcolleges in eerste aanleg, zoals de Raden van Discipline (advocatuur), de Kamers van Toezicht (notariaat), de Kamer voor Gerechtsdeurwaarders, zijn zelfstandige colleges die veelal voor bemensing, huisvesting of plaats van zaaksbehandeling grotendeels van een gerecht afhankelijk zijn. De bepalingen over bekostiging van de Wet op de Rechterlijke Organisatie en het Besluit Financiering Rechtspraak 2005 zijn op deze colleges niet van toepassing. Met de gerechten die het aangaat worden – buiten de Raad

om – afspraken gemaakt. De genoemde bedragen zijn overeengekomen tussen de desbetreffende gerechten en de tuchtcolleges die vallen onder de beleidsverantwoordelijkheid van het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Op dit moment is bij het ministerie van Veiligheid en Justitie een wetsvoorstel in voorbereiding, dat regelt dat de kosten van het toezicht op notarissen en gerechtsdeurwaarders en de kosten van tuchtrechtspraak van advocaten, notarissen en gerechtsdeurwaarders worden doorberekend aan de beroepsgroepen. Als dit wetsvoorstel tot wet wordt verheven, heeft dit consequenties voor de wijze van financiering van de kamers voor het notariaat en de Notaris- en Gerechtsdeurwaarderskamer bij het Hof Amsterdam. In elk geval zal er de komende één á twee jaar geen verandering plaats vinden in de wijze van financieren van dit type tuchtrecht

6.2 Commissies van Toezicht voor het gevangeniswezen

De gerechten verrichten ten behoeve van de Commissies van Toezicht voor het gevangeniswezen secretariaatswerkzaamheden in het kader van de behandeling van klachten van gedetineerden. Deze werkzaamheden worden volledig door de opdrachtgever (Minister van Veiligheid en Justitie) gefinancierd. Op basis van het aantal geraamde klachten, het aantal cellen en de gerealiseerde kosten komt de raming van de jaarlijkse kosten uit op circa € 6 miljoen. Dit bedrag is inclusief de structurele overheveling van DJI inzake het kenniscentrum CvT's aan de rechtbank Midden Nederland (€ 130.000).

7 Aanvraag leenfaciliteit

Voor investeringen maakt de Rechtspraak gebruik van de leenfaciliteit bij het ministerie van Financiën. De huidige verwachting is dat een gemiddeld een jaarlijks leenplafond van € 40 mln. nodig is. Op grond van de meerjarige investeringsplannen uit de jaarplannen 2014 van de gerechten, het Bureau Raad en de landelijke diensten Spir-it, SSR en LDCR, ontstaat het volgende beroep op de leenfaciliteit:

Tabel 14 Aanvraag leenfaciliteit
x € 1.000

2014	2015	2016	2017	2018	2019
40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000

8 Samenvattend begrotingsvoorstel voor de rechtspraak

Op grond van de paragrafen 3 t/m 6 blijkt dat de Rechtspraak in 2015 in totaal ca. € 1.007 mln. nodig heeft oplopend naar € 1.010 mln. in 2018.

Tabel 15 Samenvattend begrotingsvoorstel Rechtspraak
x € 1.000

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Productiegerelateerde bijdrage	952.160	949.457	922.576	931.888	948.184	966.491
Overige kosten	35.014	35.263	35.289	35.351	35.479	35.613
Niet-BFR taken	8.875	8.875	8.875	8.875	8.875	8.875
Begrotingsvoorstel 2015	996.049	993.594	966.741	976.114	992.538	1.010.979
Bijdrage Min. Van Veiligheid en Justitie	1.014.481	1.007.321	1.022.166	1.008.646	1.009.903	1.009.903
Mutatie tov bijdrage min. Van V&J	– 18.432	– 13.727	– 55.425	– 32.532	– 17.365	1.076

In tabel 16 worden alle financiële mutaties voor 2014 tot en met 2019 weergegeven ten opzichte van de stand van de begroting 2014 van Veiligheid en Justitie. Voor het begrotingsjaar 2015 betekent dit dat de bijdrage van de minister van Veiligheid en Justitie in totaal met € 14 mln. bijgesteld kan worden om de verwachte instroom van zaken te kunnen verwerken. Voor het uitvoeringsjaar 2014 komt de benodigde bijdrage ca. € 18 mln. lager uit dan nu beschikbaar is.

Tabel 16 Mutaties begrotingsvoorstel Rechtspraak 2015
x € 1.000

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Productiegerelateerde bijdrage	– 17.986	– 12.899	– 54.394	– 31.311	– 16.248	1.730
Gerechtskosten	– 545	– 729	– 936	– 1.126	– 1.021	– 557
Overige kosten	467	269	270	270	269	269
Niet BFR	– 369	– 368	– 365	– 366	– 366	– 366
Mutatie bijdrage Rechtspraak	– 18.432	– 13.727	– 55.425	– 32.532	– 17.365	1.076

9 Ontwikkeling eigen vermogen

De verwachting is dat in 2014 de kosten van de rechtspraak groter zullen zijn dan de nu geraamde opbrengsten waardoor wordt ingeteerd op het eigen vermogen. Die inzet van eigen vermogen zal met name nodig zijn voor de in 2014 noodzakelijke kosten voor het programma Kwaliteit en Innovatie en voor het herstel van de balans tussen werkdruk en kwaliteit.

In tabel 17 wordt de ontwikkeling van het eigen vermogen van de Rechtspraak weergegeven.

Tabel 17 eigen vermogen Rechtspraak
(x € 1.000)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Eigen vermogen per 1–1	28.633	8.633	3.633	3.633	3.633	3.633
Resultaat	– 20.000	– 5.000				
Eigen vermogen per 31–12	8.633	3.633	3.633	3.633	3.633	3.633

Op grond van de lager gerealiseerde productie dan was afgesproken is in 2013 een bedrag van ruim € 1 mln. aan de egalisatierekening toegevoegd, waardoor € 52 mln. beschikbaar is om in te kunnen zetten voor het financieren van meerproductie ten opzichte van de nu geraamde productie vanaf 2014.

Tabel 18 Ontwikkeling egalisatierekening
(in mln. euro)

Stand 1-1-2014		52
Prognose onttrekken egalisatierekening 2014	0	
Stand 31-12-2014		52

Raad voor de rechtspraak

Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag
Postbus 90613
2500 LP Den Haag
Telefoon 070 - 361 97 23
Fax 070 - 361 98 44